

Obecní noviny

MALÉ STRANY A HRADČAN

zdarma

Obecní noviny jsou vydávány Sdružením občanů a přátel Malé Strany a Hradčan. Sledují cíle programového prohlášení tohoto občanského sdružení, aniž by reprezentovaly stanoviska jakékoliv politické strany. V zájmu občanů jsou distribuovány poslancům parlamentu, prezidentské kanceláři a městskému zastupitelstvu.

2 / 2001
září – říjen

foto: autor

Týdny v tichém domě

Mít restauraci, hospodu, bar či jiné podobně veselé zařízení v domě, není nic povznášejícího. Být však v obklíčení, to unesou jen výjimečně vyspělí jedinci. Tací žijí v domě Na Kampě. Již několik let se pokoušejí přesvědčit majitele domu – MČ Praha 1, být v obklíčení pohostinskými zařízeními jak obyvatelé Stalingradu za Velké vlastenecké, se jim ani trochu nelíbí.

O tatarském ležení

Sdružení před časem žádalo odpovědné pracovníky odboru památkové péče Magistrátu hl. m. Prahy, aby vydali jednoznačné stanovisko k *tatarskému ležení*, které *zdobí*

Toto číslo Obecních novin vyšlo s finančním příspěvím Městské části Praha 1, společnosti Vojanovy sady spol. s r. o., a Sdružení výtvarníků Karlova mostu.

zahrádku Bistra Márnice Stanovisko bylo vydáno, ležení se památkářům nelíbilo, leč trčí dál. Majitel je zjevně jiného názoru.

Sdružení oslovilo rovněž Hygienickou stanici Praha 1 a dovolávalo se zákona o zdraví lidu, neboť pod tím ohavným zeleným stanem, který nelze ani s největším úsilím přehlédnout, jsou stolky, u nich hosté a ti si rozhodně nešeptají. Rozhovory hostů, jakož i výběr jídla, počet vykouřených cigaret, či provoz plynových kamen, mají nájemníci z první ruky. Hygienická stanice sdělila, že hluk i kouř má sledovat odbor životního prostředí OÚ Praha 1. Možná by se mohl ujmout novátorský návrh, totiž zrušit v rámci úsporných opatření zmíněnou hygienickou stanici, když její kompetence stejně přebral odbor životního prostředí.

O ochráncích zeleně

Aby si snad nájemníci nechtěli příliš foukat, mají v domě ještě restauraci Kampa Park. Do duší obyvatel nejen Malé Strany se zapsala likvidací starého topolu. Opět to bylo Sdružení, které rozbouřilo poklidné vlny a výsledkem byla pokuta půl miliónu, kterou však v odvolacím řízení na Magistrátě hl. m. Prahy snížili na 50.000,- korun. Když bu-de mít laskavý čtenář chvílku volnou, necht' si vypočte, jaká je návratnost takové pokuty.

Rozhodně se vyplatí vzít v rámci větších příjmů zeleň útokem. Ostatně z ní stejně není žádný užitek, kdo má hrabat to listí a vůbec.

O poklidném parkovišti

Samostatný článek obtížně stravitelné délky by si zasloužilo parkoviště před zmíněným domem. Jeho režim se nám nepodařilo vysledovat a zjevně patří mezi utajované skutečnosti. Že však bylo zbudováno nejprav-

děpodobněji pro personál a hosty zmíněných restauračních zařízení, by pochopil i průměrně inteligentní kocour. Jak je možné se vyspat při bouchání dveří aut, hulákání pasažérů a rachocení startujících motorů, na to je třeba se poptat nájemníků domu Na Kampě.

O výběhu pro lachtany

Hitem sezóny je v Kampa Parku dřevěný prosklený ochoz nad Vltavou. Pohledu na něj si laskavý čtenář užije i z mostu Legií. Být památkářem, běsnila bych a konala, jako bezmocný občan si mohu jen zoufat nad tím, co je v památkovém území realizovatelné.

Zaráží mne, krom faktu, že se provozovatel podařilo získat k té příšernosti povolení, že nikoho nezajímá, co se stane, přijde-li opravdu velká voda. To bude provozovatel honit ten svůj výběh pro lachtany někde u Štvanice? A poplave to vcelku či na etapy? Bude tato atrakce k vidění za poplatek?

O slastném životě Malostráňáků

Byla jsem již nazvána kdečím, rozhodně bych však nechtěla, aby mi byla implantována snaha zadusit podnikání na Malé Straně. Nemohu ale ani s největším nasazením souhlasit s názorem, že bydlíme v atraktivní čtvrti a musíme tudíž strpět všechno, a že se můžeme odstěhovat, nejsme-li se situací svolní. Dopusud má Malá Strana obyvatele, kteří platí nájem, daně, chodí do zaměstnání, rodí děti a chodí k volebním urnám.

Krom toho putují za nákupy jako Nomádi za vodou, hledají místo k zaparkování, snaží se se zdravou kůží přejít přes Karlův most, projít po chodníku okolo zahrádky a nepadnout při tom pod auto, v poklidu si přečíst alespoň jednu kapitolu poutavého románu, ale především vyspat se na jeden zátah.

Dejme turistovi, co je turistovo a občanova, co jsme mu povinni jako jeho volení zástupci. Ovšem budou-li pravomoci přesouvány z jednotlivých městských částí na Magistrát hl. m. Prahy tak, jako třeba odbory dopravy, bojím se domyslet, kde by tyto přesuny mohly skončit. Že by pak byla obecní zastupitelstva jen od toho, aby oddávala na radnici či rozsvěcela jolky?

-ips-

Evropská unie a sdružující se Malostráňáci

Soudě podle denního tisku je v poslední době Evropská unie naším denním tématem. Chceme tam? Nechceme tam? Máme tam chtít? Chtějí nás oni? Nechtějí nás oni? Je to dobře? Nebo je to špatně? Splňujeme taková a onaká kritéria? Jsou ta „jejich“ kritéria správná, nebo spíš hloupá...? A nejdůležitější otázka ze všech stran: budeme se mít „v Evropě“ lépe, než se máme tady a teď?

Dovolte mi, prosím, několik osobních poznámek, protože se mi často zdá, že v těch úvahách a informacích zaniká několik, zato však podstatných věcí. Protože jsou to poznámky osobní, bude mi doufám tolerován i trochu zjednodušený pohled.

Především to v zrcadle zdůrazňovaných informací a probíhajících diskusí vypadá, jako by rozšíření (lepším výrazem je spíše sjednocení) Evropy bylo cílem samo o sobě. Tak tomu ale rozhodně není. Jedním z důležitých motivů sjednocení je odstranění bariér životaschopnosti, či v ekonomických pojmech konkurenceschopnosti, Evropy například proti USA. Nejen v dnešní společnosti, která si říká informační, ale již po minulá staletí platilo, že základem rozvoje byla vždy spolupráce a komunikace. Podívejme se, kolik přirozených překážek pro komunikaci má Evropa. Stačí pohlédnout na zeměpisnou mapu. Stačí se podívat, kolika jazyky Evropa mluví. Stačí se zamyslet, pro jak malicherné důvody se v Evropě po staletí vedly války.

Důvody ještě důležitější, skutečné a zásadní však leží mimo vlastní Evropu. Zvětšující se rozdíl v životní úrovni „chudého“ a „bohatého“ světa. Ohrožení zdrojů, ať už jde o neobnovitelné surovinové zdroje nebo pitnou vodu. Ohrožení stability rozsáhlých přírodních systémů, jejichž zachování je zásadní i pro zachování lidstva. Nebezpečné tendence řady společenských a politických režimů, které považují násilí a válku za legitimní naplnění svého poslání. Odpovědnost za řešení všech těchto problémů, ohro-

žujících celý svět, nepochybně leží na nejvyspělejších zemích. K nim patří i země Evropy. A času je málo.

Řečeno s trochou (ale opravdu jen trochou!) zjednodušení: na dohadování, kdo komu ublížil před padesáti lety, prostě už není čas. Přitom však právě toto jsou nesmírně závažná témata, protože jsou důležitá pro jednotlivé lidi. A ti si tato témata musejí prožít, vyrovnat se s nimi, přijmout k nim rozumné závěry, a především přijmout ty druhé lidi – přestože ti druzí jsou přece tak odlišní, tak divní, tak často jsou vůči mně v nepravu... Jiná cesta ale není. Nastolování ráje na zemi bez ohledu na postoje a cítění jednotlivých občanů je nejrychlejší cestou do pekel. Tuhle zkušenost již má svět za sebou.

A zde se dostávám k nadpisu své úvahy. Je důležité, ale zdaleka nikoli nejdůležitější, zda budou v Evropě platit takové či makové normy na velikost a tvar okurek. Není nejpodstatnější otázkou „bruselská byrokracie“, která ostatně není zdaleka tak početná, jak si někteří představují. Je však naprosto a zcela zásadní, jak se budou s problémy vlastními i s problémy kolem sebe vyrovnávat evropská občana. Protože v demokratických modelech vládnutí je mnohem důležitější, jaká je úroveň jednotlivých občanů, totiž úroveň jejich informovanosti, jejich zaujetí pro věci veřejné a jejich ochota se angažovat i pro to, co se jich (avšak jen zdánlivě!) netýká. Všude kolem sebe vidíme, že tyto vlastnosti se v české společnosti dostávají do popředí jen pomalu a postupně. Rád bych moc a opravdu upřímně poděkoval těm, kteří se o své okolí zajímají a něco dělají pro věci, které se jich (avšak jen zdánlivě!) netýkají. Rád bych tím pádem poděkoval i sdružujícím se Malostráňákům. Samozřejmě nejen jim, ale zejména jim se to sluší na tomto místě.

Protože lépe než tady a teď se budeme mít jen vlastním přičiněním, ať už v Evrop-

ské unii nebo mimo ni. Je jen nepochybné, že v Evropské unii nám to půjde lépe a rychleji, protože spolupráce a komunikace... promiňte, nezačínám se už opakovat?

Karel Loucký

Skupina sv. Rity

Potřebujete se zbavit šatstva, prádla, bot, povlečení, nádobí, přístrojů, hraček, sportovních potřeb, které Vám doma překáží?

Je Vám líto toto vše vyhodit, myslíte si, že by to mohlo ještě někomu posloužit?

Přineste vše, co Vám překáží, do naší charity vždy ve středu od 14.00 do 16.00 hodin.

Máme pouze prosbu, aby Vámi darované věci byly čisté a v dobrém stavu, abychom je mohli předávat potřebným lidem. Děkujeme Vám!

Pokud víte o někom, kdo potřebuje pomoci, pošlete ho za námi. Ovšem peníze od nás nedostane, ty nemáme. Můžeme mu poskytnout věci, které sami dostaneme. Možná, že někdo má více dětí, nebo mladí lidé, kteří dostanou byt nebo ubytování a potřebují vybavit. Nikdy nejde o věci nové, ale může to i tak mnohým lidem posloužit.

Přebytky předáváme Sociálnímu středisku v Úpici. To věci třídí, rozděljuje v ČR, a teprve potom do zahraničí.

Nic nepřichází nazmar!

Charita u sv. Tomáše

Josefská 8

118 00 Praha 1

tel.: 02/57 53 05 56

e-mail: osaprag@ti.cz

Kde to je...

Do čtenářské soutěže z ON 1/2001 došly do redakce čtyři správné odpovědi. *Madlo dveří* je na kostele Panny Marie ustavičné pomoci zvaném též Kajetánský v *Nerudovce*. Částku 450,- Kč si rozdělí tři vylosovaní výherci, *Zdeněk Gütter, Mělnická 10, Praha 5, Pavel Jirásek, Zborovská 47, Praha 5 a Miloslava Matějčková, Míšeňská 7*. Blahopřejeme.

Jaroslav Chuchlík připravil další soutěžní fotografii. Kde se nachází *fialově pruhořaný andělek*, jehož detail je na dnešní soutěžní fotografii? redakce

Kde to je...

ON 2/2001

30. 11. 2001

Foto pochází z ulice .....

orientační číslo domu (objektu) .....

Příjmení, jméno, adresa .....

Soutěžní kupon nalepte na korespondenční lístek a zašlete na adresu redakce, případně doručte osobně.

foto: Jaroslav Chuchlík

Karlův most je droga

S Romanem Kotrčem jsem si vyprávěla o Sdružení výtvarníků Karlova mostu, o. s., jehož je členem.

Jak to přišlo, že Vaše sdružení vzniklo?

Výtvarníci svá díla na Karlově mostě prodávají již několik desítek let. Pro mnohé z nich to byla téměř životní nutnost. I já, jako dítě výtvarníků, pamatuji doby, kdy moje matka chodívala na Karlův most prodávat své práce. Prodej na mostě byl zlegalizován již několik let před revolucí a to pod názvem služby obyvatelstvu.

Po revoluci se na Karlově mostě prodávalo všechno. Jistě si mnozí pamatují, že tam bylo možné koupit alkohol, cigarety i tzv. „vojenské kuriozity“. Most se tou dobou ze všeho nejvíce podobal perskému trhu. A právě tenkrát, protože jsme se na to nemohli dívat, jsme se dohodli, že založíme sdružení. Byla nás hrstka, kteří jako jediní poctivě platili za místo, měli jsme k sobě blízko a domluvit se nám nedělalo obtíže. Založili jsme Sdružení výtvarníků Karlova mostu a Starých zámeckých schodů. Schody dnes spravuje někdo jiný, tak jsme je z názvu vypustili.

Zhruba tři roky trvalo, než se utvořila pravidla provozu na mostě. Spolupracovali jsme od počátku s MČ Praha 1. Podařilo se nám její zástupce přesvědčit, aby byla zřízena komise, která bude vybírat zájemce o prodej na mostě, aby se zabránilo prodeji absolutního braku. Městská část časem došla k poznání, že je pro ni velice obtížné vymáhat poplatky a udržet na mostě relativní pořádek. Byla to doba, kdy bylo mnoho lidí přesvědčeno, že svoboda znamená, že je dovoleno vše. Navrhli jsme MČ, že se o most budeme starat. Péče o Karlův most nám ale nespada do klína sama, bylo vypsáno výběrové řízení, kterého jsme se zúčastnili a vyhráli jsme dvakrát po sobě.

Zřejmě jen zasvěcení vědí, jak kruté byly začátky naší práce. Byla doba, kdy jsme k naší osobní ochraně museli používat „ochranku“, protože opakovaně docházelo k fyzickým útokům a vyhrožování ze strany těch prodejců, které jsme z Karlova mostu vytěsnili. Při této práci nám velice pomohla Městská policie Prahy 1, zastupovaná panem Stejskalem a panem Janouškem. Jenom díky jejich pomoci se nám podařilo zbavit most čepičářů a všech dalších, kteří nabízeným sortimentem na historickou památku nepatřili.

SVKM se tedy stalo garantem prodeje a pořádku na Karlově mostě. Museli jsme sladit představy památkářů, úředníků kompetentních orgánů a naše o tom, jaký sor-

timent je na Karlův most vhodný. Bylo nutné vytvořit přesná pravidla výběru vhodného sortimentu. Naráželi jsme na spoustu překážek, protože jsme v té době byli jediným sdružením, které o podobnou věc usilovalo a angažovalo se na veřejném prostranství v té době neexistovala pravidla pro podobný prodej, a proto jsme museli absolvovat jednání i na ministerstvech, kde jsme se dožadovali stanovení jasných pravidel. Obtížné bylo prosadit se jako profesionálové.

V průběhu let na základě zkušeností můžeme říci, že v dané lokalitě děláme vše, co je v našich silách, aby byl provoz na Karlově mostě přijatelný a to včetně jeho ochrany.

O co Sdružení usiluje?

Usilujeme, tak jak nám to ukládají stanovy, o udržení a rozvíjení tradičního místa, kde výtvarníci vystavují a prodávají svá díla. Důležitá je ochrana významné kulturní památky včetně její sochařské výzdoby. Navazujeme kontakty se sdruženími s obdobnými snahami, jaké máme my. A to nejen s těmi, která pracují na poli výtvarném.

Můžete nám přiblížit činnost Sdružení?

Jednou z nejdůležitějších věcí je, že udržujeme stoprocentní poplatkovou kázeň. To znamená, že do pokladny Magistrátu, Městské části Praha 1 i TSK odevzdáváme povinné platby všech, kteří na mostě vystavují a vystupují.

Staráme se o pořádek a bezpečnost. Nechali jsme vyrobit pískovcové koše, které průběžně obnovujeme, neboť jsou systematicky ničeny vandaly. Celoročně zajišťujeme úklid pod malostranskou částí Karlova mostu. Jistě si občané všimli nenápadného pána, který pravidelně čistí plochy pod oblouky mostu. V sezóně rovněž průběžně dočišťujeme i most. Tuto práci letos vykonával člověk, v rámci naší spolupráce s MČ Praha 1, který plní alternativní trest. Pravda ovšem je, že valné zkušenosti s ním nemáme, jeho docházka a pracovní aktivita byla problematická.

V rámci našeho úkolu zajistit bezpečnost a pořádek na Karlově mostě jsme si najali pořadatelskou službu. Ta současná je již čtvrtá v pořadí. Její pracovníci mají za povinnost kontrolovat oprávnění všech, kteří na Karlově mostě vystavují a vystupují, upozorňovat návštěvníky na věci, které mostu škodí. S pomocí pořadatelské služby se nám podařilo vytěsnit z mostu žebráky, kapsáře a všechny, kteří by na mostě chtěli působit bez příslušného povolení.

K práci této služby patří i poskytnutí pomoci turistům v tísní. Jsou schopni urychleně přivolat lékařskou pomoc, či asistenci policie.

Nelehkým úkolem je ochrana památky před fyzickým ničením. Tuto práci bych bez patosu nazval sisyfovskou. Mnohému turistovi nestačí pohled na panoráma z tělesa mostu, musí si vylézt na sochu, pokud možno na barokní originál a co nejvýše.

Další povinností služby je v případě ohlášení mimořádné situace se postarat o urychlené vyklizení mostu.

Pořadatelská služba vede o své činnosti podrobné záznamy, které předkládáme MČ Praha 1. Těchto záznamů využívá i Policie ČR a Městská policie hl. m. Prahy.

Přehlédnout nelze též aktivitu našeho Sdružení při ochraně památky v rámci restaurátorských zásahů, na kterém se finančně podílíme. Při restaurování soch spolupracujeme s Galeríí hl. m. Prahy. Do této oblasti naší činnosti patří i financování čištění mostu od sprejových nápisů.

Naším hlavním úkolem je udržet výtvarnou i hudební úroveň tak, aby byla pro Karlův most vhodná. Pořádáme výtvarné komise ve spolupráci s odborníky. Je to velmi důležité, málokdo si uvědomuje, že bez pravidel, která dnes platí, by se na Karlův most znovu vrátil perský trh.

Děláte také něco jen tak pro radost?

Pořádáme výstavy, například Karlův most očima dětí. Děti malují přímo na Karlově mostě, máme pro ně připraveny výtvarné potřeby. Mottem těchto akcí je Děti dětem, protože výtvarné práce putují na dětská oddělení pražských nemocnic.

Pro děti ZŠ v Praze 1 pořádáme každým rokem výtvarnou soutěž na určité téma. Ze všech prací vybereme padesát těch lepších a z nich dalším výběrem deset, které odměníme cenami. Předání cen je vždy slavnostní, za účasti zástupce MČ Praha 1.

Ve spolupráci se Základní uměleckou školou v Biskupské ulici pořádáme dětské letní výtvarné tábory v Janově nad Nisou. Naše Sdružení tábory finančně dotuje. Práce dětí se po ukončení pobytu vystavují v ZUŠ.

Mohu říci, že se Karlův most snažíme také mezinárodně propagovat. Ve spolupráci s Českou centrálou cestovního ruchu umožňujeme delegacím ze všech koutů světa, aby si mohly natočit záběry Karlova mostu. Jsme schopni jim podat výklad o historii i současnosti mostu. V průběhu roku pořádáme tiskové konference a rozhovory s novináři, tímto se snažíme, aby Karlův most vešel ještě více do povědomí turistů, aby se dozvěděli o jeho historii i současnosti.

Pokračování na str. 6

O čem bychom měli vědět ...

Průchod, policie, koně, parkování a filmaři

Na otázky nejen z oblasti dopravy odpovídal Ing. Pavel Vlach, zástupce starosty MČ Praha 1.

Průchod z Prokopské ulice je stále uzavřen. Pokročilo jednání o jeho znovuotevření?

Bohužel se zatím nic podstatného neměnilo. Se současným majitelem nemovitosti AB Barrandov, který dům prodává, jedná MČ Praha 1 prostřednictvím paní Mgr. Šwarzové. Doufám, že s novým majitelem povede jednání ke zdárnému konci, to jest k otevření průchodu.

Budou rozšířeny prostory služebny Městské policie (MP) v Hroznové ulici tak, aby byly dostačující?

OIP zadal projekt na úpravu prostoru bývalého atelieru na šatnu pro MP, který se v této dobu zpracovává a realizace se předpokládá na podzim tohoto roku. Po té by se měl navýšit stav strážníků na Malé Straně, neboť teď to prostorové poměry již dovolují, a současně zvýšit výkon jejich služby.

Pracují koně Jízdní policie ČR na Petříně a Hradčanech? O jejich použití v této lokalitě jsme se zmiňovali v minulém čísle ON.

Podle informace velitele Jízdní policie kpt. Martina Frýdy došlo na jaře letošního roku k několika zraněním služebních koní, kteří nejsou v současné době schopni výkonu služby. Policie plánuje doplnění stavu koní ve druhé polovině letošního roku. Za tohoto stavu je Jízdní policie schopna do hlídkové služby zařadit koně do lokality Hradu a Petřína pouze cca 1x v týdnu.

Je něco nového v oblasti parkování na Malé Straně?

Mám možná alespoň trochu příznivou zprávu co se týká rezidentského parkování. Na horní části Malostranského náměstí (ve střední části) měly vyhrazená stání zastupitelské úřady SRN a USA, které je vrátili městu a tato stání budou začleněna do zóny „D“. Jedná se přibližně o 20 parkovacích míst.

Trvale zkracují život Malostranáků filmové štáby. Přihlédla MČ Praha 1 k nářkům obyvatel Malé Strany a Hradčan?

Filmování je problém, který se týká celého centra, tedy nejen Malé Strany. Obyvatelé jsou omezováni v možnosti zaparkovat své auto a někdy i objížďkami při případných uzavírkách. Snažíme se proto minimalizovat velikost záběrů pro filmování.

Zjistili jsme, že některé filmařské společnosti, ačkoliv přislíbily zajistit náhradní parkování za úhradu pro obyvatele, slib nesplnily, respektive tato informace mnohdy k obyvatelům vůbec nedorazila. Proto je nyní podmínkou pro vydání rozhodnutí, potvrzení obyvatel dané lokality nebo správce domu jejich podpisem, že byli seznámeni (třeba na vývěsce v domě nebo dopisem do schránky) s možností náhradního parkování. Využijí-li oslovení nabídku nebo ne, je už jen na nich.

Děkuji za odpověď.

-ips-

Strážníci občanům Malé Strany a Hradčan

Na otázky Obecních novin odpovídal vrchní komisař Miroslav Stejskal, zástupce ředitele Městské Policie v Praze 1.

Lze nějak zásadně postoupit vůči „držákům“, kteří stojí v Malostranské mostecké věži tak, že se kolem nich takřka nedá projít?

Obecně platí, že na komunikaci se smí chodit a jezdit, na chodníku chodit. Pro hlídky MP a PČR by neměl být žádný problém osoby, které se tam „utáboří“ z místa vykázat. Problém tohoto místa je, že jde o pěší zónu, která má zvláštní režim. Proto je možné řešit zejména znečišťování komuni-kace nebo veřejného prostranství.

Máte pocit, že MP Praha 1 se podařilo zvládnout dopravu v klidu (parkování) na Malé Straně?

Tento pocit samozřejmě nemáme, nicméně pravdou je, že je v této oblasti udělán velký kus práce co do výsledku zjištění pachatelů přestupků. Přes tento výsledek není jakékoliv zlepšení patrné. Jak jsem již řekl v mnoha předešlých článcích, MP v podstatě jen udržuje dlouhodobě špatný stav dopravy v centru na snesitelné úrovni. To znamená, že nedochází k zablokování dopravy špatně parkujícími vozidly. Denně jsme schopni nasadit, v závislosti na provozních podmínkách, kolem 30 botiček neoprávněně parkujícím vozidlům. Těchto vozidel je však denně jen v lokalitě Malé Strany kolem 2000. Jediným řešením bylo odtahování vozidel.

-ips-

Je nás málo a nemáme peníze

Číslo 2/2001 *Obecních novin* vychází letos s velkým zpožděním, místo v květnu až v říjnu. Proč? Je nás málo a nemáme peníze.

Příjmy Sdružení z členských příspěvků stačí na vydání jednoho čísla *Obecních novin*. Náklady na výrobu dalších čísel musíme shánět, kde se dá. Oslovujeme sponzory, podáváme přihlášky do grantových řízení, snažíme se šetřit. Přesto je to málo. V loňském roce přispěli Sdružení na vydávání novin firmy **Interpharma Praha a. s. a Vojanovy sady spol. s r. o.** Patří jim za to náš velký dík. Stejný dík patří **Městské části Praha 1**, která přispěla na noviny grantem na podporu občanské společnosti, a to vloni i letos. V roce 2000 vyšla tři čísla a jedno dvojčíslo, letos vyjdou tři čísla. Jak rádi bychom ale vydávali šest čísel ročně!

Protože peníze pořádně nestačí ani na tisk, vůbec si už nemůžeme dovolit platit honoráře, natož redaktory. Pak stačí aby jeden ze dvou lidí, kteří noviny redakčně připravují, onemocněl nebo byl pracovně zaneprázdněn v zaměstnání a hned je to znát. Práce pak stojí, noviny nevycházejí.

Rostislav Tomeš

O čem bychom měli vědět ...

Odpovědi na otázky pro Obecní noviny

Na otázky, které se dotýkají životního prostředí odpovídala RNDr. Jana Příhodová, zástupce starosty MČ Praha 1.

V minulém čísle ON jste se zmínila o právě protipovodňových opatření na Malé Straně. Jak se tyto práce dotknou obyvatel Malé Strany?

Stavební řešení protipovodňových opatření, jejichž cílem je zajistit ochranu území Malé Strany a Kampy před zaplavením, je v současné době navrhováno s použitím mobilních prvků, které v době „klidu“ budou patrné pouze v úrovni chodníku nebo na koruně zdi. Pouze v případě „ohrožení“ budou do těchto prvků namontovány nadzemní části. Celý navrhovaný soubor opatření však vyžaduje, aby bylo realizováno uzavření profilu čertovky proti vniknutí vzduté vody z Vltavy. Jako prozatím jediné schůdné řešení se na základě dosud zpracovaných variant a stanovisek jeví koncepce posuvné stěny skryté v nábřeží přilehlém k ústí Čertovky.

Z výše uvedené koncepce protipovodňových opatření je zřejmé, že v průběhu výstavby dojde, jako u každé stavební činnosti, k jejím negativním vlivům na okolí, a že stavba v místě své realizace zasáhne příslušné plochy a objekty. Po ukončení stavby, jejíž součástí bude i uvedení dotačních ploch a objektů do původního stavu, by protipovodňová opatření žádným způsobem neměla narušit charakter a architektonický stav lokality Malé Strany a Kampy včetně

unikátního panoramatu při pohledu přes Vltavu. V žádném případě by tato opatření neměla negativně ovlivnit obyvatelstvo této lokality.

V zahrádce u Bistra Márnice jsou všechny stromy „zabetonovány“ až ke kmenům. Je v moci Vámi řízeného oddělení životního prostředí uložit provozovateli, aby uvolnil zeminu okolo stromů?

Odbor životního prostředí dal již několik podnětů na odbor výstavby, aby došlo k uvolnění povrchu u Vámi citovaných stromů, o nichž se zmiňujete. Po poradě s vedoucím Odboru investičního a provozního ObÚ MČ Praha 1 bylo stanoveno datum 29. června 2001, kdy má dojít k odstranění dlažby a betonu a úpravě povrchu u těchto stromů tak, aby nedocházelo k zahánění kořenového systému stromů a tím jejich možného úhynu. Věřím, že tento již tak dlouhý termín bude dodržen. Závěrem chci upozornit, že odbor životního prostředí již při v rámci stavebního povolení požadoval, aby povrchové úpravy spočívající v případném zadláždění ploch v okolí stromů a keřů a jakékoliv další zásahy do zeleně byly vždy s odborem životního prostředí konzultovány.

Je možné, aby provozovatel restaurace Kampa park vysadil stromy bez souhlasu majitele pozemku?

Musím konstatovat, že vysazení stromů na území pražské památkové rezervace je poměrně problematické. Při požadavku na vysazení stromů musí být kromě souhlasu vlastníka vystaveno i souhlasné stanovisko dalších subjektů, například provozovatelů inženýrských sítí. Kromě toho nesmí umístěné stromy nebo keře být příčinou snížení osvětlení či oslunění okolních bytů. Lokalita, na kterou se dotazujete, tj. Na Kampu 8a, je místem pohledově exponovaným, které se nachází v bezprostřední blízkosti Karlova mostu, a proto je v tomto případě, kromě výše uvedených podmínek, zcela nezbytné i souhlasné stanovisko Státního ústavu památkové péče.

Chystá Vámi řízený odbor nějaké zásadní kroky, které v budoucnu ovlivní život Malostráňáků?

Co zásadního z oblasti životního prostředí na břehu Malé Strany a Kampy připravujeme? Doufám, že pro Malostráňáky jen příjemné věci. Za hlavní aktivity pro zlepšení vzhledu a životního prostředí považuji druhou etapu rekonstrukce Vojanových sadů, která bude prováděna firmou Vojanovy sady spol. s r. o., a dále celkovou rekonstrukci parčíku v Besední ulici. O dalších aktivitách pro oblast Malé Strany a Kampy bych ráda informovala občany v některém z příštích čísel Obecních novin.

Děkuji za rozhovor.

-ips-

Dětský den na Kampě aneb prevence hrou

Obvodní ředitelství MP Prahy 1, Oddělení prevence kriminality Městské policie hl. m. Prahy a Sdružení občanů a přátel Malé Strany a Hradčan (SOPMSH) s podporou Sdružení výtvarníků Karlova mostu uspořádali v parku na Kampě den plný her a zábavy – Malování na chodníku – pro děti nejen z Prahy 1. Akce se konala pod záštitou Městské části Praha 1. A myslím si, že bylo na co se dívat, protože rozzářené dětské oči, které byly pro organizátory a mecenáše tohoto odpoledne asi největším oceněním, byly toho živým důkazem. MP povolala své strážníky psody s jejich čtyřnohými pomocníky, kteří předvedli co jejich miláckové dokáží, zatajení dechu vyvolalo předvedení ukázky výcviku strážníků v sebeobraně, samozřejmě nesměla chybět policejní technika (kola, motorky, auta) včetně patričné výstroje a výz-

broje strážníků. Stejně velkou ne-li větší radost, jakou udělali dětem služební psi, poskytli policisté na koních z Jízdního útvaru Pâr. Znalosti dětí, nejen z oblasti silničního provozu, byly podrobeny laskavé kontrole strážnic a strážníků MP, stejně tak i fyzická zdatnost dětí, které po úspěšném absolvování všech disciplín získaly Dětský řidičský průkaz.

Pro všechny děti, zvláště pro ty menší, nebo snad méně soutěživé, byly připraveny malířské potřeby, aby mohly popustit uzdu své fantazii a tvořivosti. Pravdou je, že na těch nejmenších, to bylo vidět nejlépe. K umocnění krásného zážitku bylo v závěru provedeno loutkoherecké představení. Spokojenost dětí byla dovršena drobnými dárky od organizátorů a sponzorů odpoledne, kde bylo dětem nenápad-

nou formou ukázáno, že policista nebo strážník není jen postrachem pro gaunery a řidiče, ale i přítelem a kamarádem, na kterého se mohou kdykoli beze strachu obrátit o radu či pomoc. A to je i jeden z cílů takovýchto akcí.

Na závěr nezbyvá už nic jiného, než ještě jednou poděkovat řediteli MP P1, SOPMSH, PČR a všem mecenášům a pomocníkům (principál kočovného pimprlového divadla se dopoledne vrátil ze Singapuru!) za krásné a milé odpoledne.

P. S.: Podle neověřených, ale důvěrných informací, bylo letos pěkně jenom proto, že paní Piskačová (SOPMSH) tři dny a tři noci intervenovala u sv. Petra aby nepršelo. Takže, když se chce, všechno jde!

Ing. Pavel Vlach

Dvě výstavy léta 2001

**OBECNÍ
GALERIE
BESEDA**

Malostranské figurky

Jako již tradičně, byl i letos v létě věnován v OGB prostor malostranské fotografii. Tentokrát to byla výstava *Malostranské figurky*. Slavnostně otevřena byla již 18. června a trvala až do 9. září.

Zahájení výstavy Malostranské figurky

Byly na ní k shlédnutí především fotografie staršího data, zachycující život lidí na Malé Straně v sedmdesátých a osmdesátých letech.

Autory vystavených fotografií jsou **Magdaléna Bláhová, Miroslav Hucek,**

Zdeněk Merta, Stanislav Tůma, Jiří Všečetka a Petr Zhoř.

Výstavu zahájil starosta Městské části Praha 1 ing. Jan Bürgermeister. O hudební doprovod se pak postaral Luboš Andršt se svou kytarou. A aby byla atmosféra stylová, zahrál mj. i Malostranské blues...

Na uspořádání výstavy finančně přispěli **Hlavní město Praha, Městská část Praha 1, Knauf Praha, s. r. o. a Pivnice U hrocha.**

Všem děkujeme!

Jubilanti S.V.U. MÁNES

Těsně před koncem léta byla v OGB otevřena významná výstava věnovaná členům Spolku výtvarných umělců Mánes, kteří letos

oslavili či oslaví kulaté či „polokulaté“ narozeniny.

S.V.U. Mánes byl založen roku 1887 studenty uměleckých škol. Mezi zakládajícími členy byli Alfons Mucha a Luděk Marold, prvním starostou spolku byl Mikoláš Aleš.

Během let se ve spolku sdružili mnozí významní čeští malíři, sochaři i teoretici a historici umění. S.V.U. Mánes měl i zahraniční členy tak zvučných jmen, jako byli například výtvarní umělci E. Munch, A. Rodin, H. Matisse, P. Picasso, M. Chagall, S. Dalí a architekti F. L. Wright, H. van de Velde, W. Gropius, Le Corbusier...

Spolek se systematicky věnoval výstavní, vydavatelské a propagační činnosti v oblasti výtvarného umění, a to až do zákazu veřejné činnosti v roce 1949.

V roce 1990 činnost spolku obnovilo tehdejších žijících 22 členů. Dnes má S.V.U. Mánes 99 členů. A právě 17 z nich je zastoupeno na výstavě v OGB.

Jsou to **Michal Brix, Jaroslav Ed. Dvořák, Václav Frydecký, Milan Grygar, Stanislav Hanzík, Vladimír Hora, Ivan Komárek, Aleš Knotek, Ladislav Lábus, Jiří Lasovský, Petr Malínský, Vlado Milunič, Alena Novotná, Peter Orišek, Eduard Schleger, Jaroslav Šafer, Jasan Zoubek.**

Výstavu zahájil 17. září předseda S.V.U. Mánes **Jiří T. Kotalík**. Zahrál **Pavel Klikar**. Výstava potrvá do 14. října 2001.

Na konání výstavy přispěli **Hlavní město Praha, Městská část Praha 1 a Knauf Praha, s. r. o.** Všem za jejich podporu děkujeme!

P.C.

pokračování ze str. 3

Kdy máte s Karlovým mostem největší trápení?

Rozhodně je to na Silvestra. Památný byl Silvestr roku 1999/ 2000, kdy si spousta lidí myslela, že se loučí se starým stoletím i tisíciletím. Musím říci, že to bylo tak děsivé, že i když tam byl o 15 členů naší pořadatelské služby a 20 strážníků, tak prakticky nešlo dělat téměř nic. Lidé na mostě naprosto bez skrupulí vykonávali svou potřebu, lezli po sochách, byla utrhána spousta drobných prvků soch. Zažili jsme i scénu jako z hororu. V hromadě střepů jsme našli malé děcko, jeho rodiče leželi opodál naprosto opilí.

Povíte nám něco o figurkách na Karlově mostě?

Nejznámější figurkou je jistě Toníček – čert. Zřejmě jen my, kteří ho známe a držíme nad ním ochranou ruku, víme, že jeho chování není způsobeno alkoholem, ale progresivní těžkou nemocí. Prosíme proto Malostraněky o dávku tolerance a soucitu. Nevím, zda místní vědí, že

Toníček – čert už na most dochází přes třicet let.

Další figurkou je harmonikář, jehož životní příběh, spojený s harmonikou, je neuvěřitelný. Vyprávět ho ale nemohu, nemám k tomu svolení.

Já dodávám, že naše Sdružení se Sdružením výtvarníků Karlova mostu již delší dobu spolupracuje při pořádání akcí pro Malostraněky. Byli to právě „výtvarníci“, kdo pro děti při Malování na chodníku přivezli nejen loutkáře, ale i malířské potřeby. Pokud se nám podaří uskutečnit Vánoce na Kampě, bude se Sdružení výtvarníků na ní podílet.

Je jisté, že činnost obou sdružení

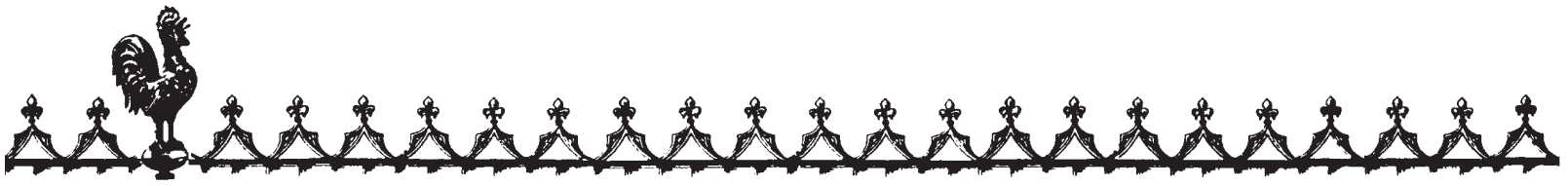
se v mnoha směrech rozchází, ale blízko k sobě máme tím, že se pokoušíme lidi potěšit a Malou Stranu ochraňovat měrou, na jakou máme sílu. Za sebe tvrdím, že je vždy dobré, když se lidé sblíží a podávají si ruce.

-ips-

Děti malují přímo na Karlově mostě.

foto: archiv SVKM

...

Ve **Vojanových sadech** končí II. etapa rehabilitace. Provádí se výsadba téměř tři tisíc trvalek a keřů na horní terase klášterní zahrady. Hotová je závlaha z vrtů. Opraveny jsou mlatové cesty, stojí nové lavičky, i treláže a provizorní pódium. Svému účelu slouží i kašna, kterou z rumiště vykopal a zachránil pan Pavliš. Obnoveny byly krásné sluneční hodiny s tváří Marie Eneky, představené bývalého kláštera.

...

Strážník Městské policie zadržel u Karlova mostu nebezpečného násilníka. Zadržení bylo dramatické, muž ohrožoval strážníka nožem. Současně jiná hlídka našla na mostě dvě zraněné turistky. Po předvedení násilníka na strážnici bylo zjištěno, že přepadl, baseballovou pálkou zranil a oloupil obě ženy. Vyšlo najevo, že tímto způsobem muž olupoval turisty již několik měsíců. Vždy se je pokusil pálkou omráčit a poté okrást. Jde o člověka s akademickým titulem, který je dlouhodobě nezaměstnaný.

...

V parku na Kampě zadržel strážník MP vysokoškolského studenta, kterému se podařilo sprejem pomalovat téměř tři metry zdi u Sovových mlýnů.

...

Vánoční strom a Barokní Vánoce na Malé Straně

Sdružení by rádo dne 15. prosince 2001 uspořádalo na náměstíčku Na Kampě Barokní Vánoce. Chceme tak přispět k předvánoční náladě v čase Adventu a snad i započít tradici, která Malé Straně chybí. Po zkušenosti s Malostranským masopustním veselím, které finančně podpořila Městská část Praha 1, chceme opět požádat MČ Praha 1, aby se na akci podílela.

Nechceme kopírovat vánoční tržičku na Staroměstském náměstí, myslíme si, že taková atrakce by Malé Straně neslušela. Chtěli bychom na jeden den vrátit život Malostranáků o několik století zpět. Víc neprozradíme, protože k Vánocům patří překvapení.

Pokud všechno dopadne, jak bychom si přáli, bude na Kampě vánoční strom. Měl by to být dar Městské policie hl. m. Prahy Malostranákům. Jistě bude Kampě slušet. Po vzoru prvorepublikového zvyku, chceme pod vánočním stromem uspořádat sbírku pro výcvik slepeckých psů nebo psů pro tělesně postižené. Víc zatím, milí Malostranáci, říci nemůžeme, celá naše akce je teprve v jednání. Ale již se těšíme, že se na Kampě pod vánočním stromem sejdeme.

Tento text jsem připravovala počátkem září s představou, že se Sdružení podaří pro tuto akci získat MČ Praha 1. Bohužel, vše nasvědčuje tomu, že peníze na uspořádání Barokních Vánoc budeme muset získat od sponzorů. V rámci grantového řízení nám Městská část Praha 1 přidělila na uspořádání Vánoc na Kampě 3.500,- Kč na výrobu stojanu na vánoční strom. Přesto jsme přesvědčeni, že se 15. prosince na Kampě sejdeme. Vánoce nebudou tak rozsáhlé, jak jsme se domnívali, i název jsme pozměnili na Staropražské Vánoce na Malé Straně, ale budou! Připravíme je spolu se školami, za přispění Sdružení výtvarníků Karlova mostu, Sedmišvábských, Vyšší pedagogické školy Svatý Jan pod Skalou a Vojanových sadů.

Snad se nám do příštích Vánoc podaří získat spolupořadatele, který by akci finančně zajistil. Sdružení je schopno akce podobného druhu zvládnout organizačně a technicky, ale nemá prostředky, které by mohlo vynaložit na úhradu nákladů. Nebo, a to by se nám zamlouvalo daleko více, se návštěvníkům Adventní den na Kampě uspořádaný především dětmi bude líbit natolik, že při něm zůstaneme. *-ips-*

Sousedské setkání ve Vojanových sadech

Již několik let pořádá Sdružení občanů a přátel Malé Strany a Hradčan ve spolupráci s Vojanovými sady, spol. s r. o., Sousedské setkání pro občany především malostranské, ale i přespolní. Tradičně se podává pivo a grilované klobásy. Pro potěchu vyhrává na harmoniku Pepa Čečil.

Letošní setkání, resp. pozvání na ně, přijala snad jedna tisícina místních. Pan Pavliš, který vždy špendýruje hostům občerstvení, byl nachystaný na desítky lidí. Nepřišly. Vychází mi z toho, že už si zřejmě místní občané nemají o čem povídat. A možná nemají ani potřebu alespoň občas vystrčit hlavu z ulity svého obydlí.

Na mou hlavu padla kritika, že jsem tuto akci dostatečně nezviditelnila. Zásadní chyba je v tom, že Sdružení nemá prostředky na to, aby obesílalo pozvánkami všechny obyvatele Malé Strany, členy Sdružení nevyjímaje. Plakáty byly vylepeny u malostranských obchodníků a tradičně na Malostranském náměstí v Informační kanceláři Obvodního úřadu Praha 1.

Abych nemusela až do konce dní chodit s máslem na hlavě pro můj prohřešek proti propagaci, dovolím si vám, milí Malostranáci přednést přibližný harmonogram akcí, které Sdružení v průběhu roku pořádá.

Jako každý rok je pro malostranská pacholata v prostorách Sdružení připraveno Zdobení Vánočního stromku s malováním perníčků. Přesný termín bude uveden na plakátech.

V tomto roce chceme poprvé uspořádat v rámci Adventu dne 15. 12. 2001 od 10.00 do 17.00 hod Vánoce na Kampě. Zřejmě pod názvem Staropražské Vánoce na Malé Straně.

V roce 2002 opět Sdružení, snad ve spolupráci s MČ Praha 1, uspořádá 2. 2. 2001 Malostranský masopust. Odpoledne bude pokračovat v Malostranské besedě maškarním bálem pro děti a večerním tanečkem pro dospělé.

Tradičně v červnu 2002 (opět přesný termín bude na plakátech) pro děti místní i přespolní připravujeme Malování na chodníku s Městskou policií hlavního města

Prahy a Sdružením výtvarníků Karlova mostu.

Pokud se Malování vyvede, bude i jeho podoba Podzimní malování na chodníku v první polovině září.

Pravděpodobně 24. 9. 2001 opět, i přes letošní malou účast Malostranáků, uspořádáme spolu s Vojanovými sady Sousedské setkání ve Vojanových sadech.

Budou-li mít letošní první Vánoce na Malé straně úspěch, chtěli bychom je v roce 2002 uspořádat znovu.

Toto sáhodlouhé psaní jsem podnikla jen proto, abyste, vážení Malostranáci, měli rámcovou představu, co pro vás Sdružení chystá ve snaze, abyste alespoň občas přišli na veselejší myšlenky.

Do Informačního centra Obvodního úřadu MČ Praha 1 na Malostranském náměstí to máme všichni blízko. Takže bude-li vás některá z uvedených akcí zajímat, není problém se tam juknout, abyste věděli přesný termín konání.

Věřím, že se na všech radovánkách, které chystáme, sejdeme. *-ips-*

Stesky osamělého cestovatele a milovníka starých věcí

„Když se kácí les, létají třísky,“ praví mudrosloví. Svátá pravda. Jde jen o to, aby po kácení nezůstala právě jen ta hromada třísek.

Je snadné vyměnit staré věci za nové. Naopak už to bývá těžší. Starou věc lze napodobit, nikoli však vyrobit. Musí vzniknout užíváním a svým jedinečným trváním v čase. Starý hospodský stůl je broušen stolovnicí jako oblázek mořem. Moře ani čas nespěchají. Nedají se obelstít, a tak třeba dubové schody stárnou do správné prošlapanosti celá desetiletí.

Takové a podobné úvahy mi opakovaně přicházely na mysl během letošních toulek po západním Irsku, zemi tajemné, k neuvěření deštivé, místy pochmurné až nehostinné, ale přesto divoce krásné. Žel s překotným hospodářským růstem se charakteristická krajina začíná rychle měnit.

Letošní výlet byl čtvrtý v rozmezí pěti let a změny jsou stále očividnější. Nové domy rostou jako houby po dešti a staré mizejí. Krásnou hospůdku Joseph Mc-Hugh's v Liscannoru jsem našel přestavěnou do umělé staroby, rozlámané židle, bar i starého barmana smetlo nové století. Kouzlo nahradila průměrnost. Prašnou cestu z dolního Doolinu k přístavu zase pokrýl asfalt a betonový chodníček pro pěší. Ovce, krávy a koně se sice ještě pasou na kamenitých lukách ohrazených zídkami z nasucho kladeného kamení, ale jak jsem vyrozuměl ze stesků domorodců, řada rodinných farem skončí, protože podle norem Evropské unie hospodářství pod jistou výměru (snad 200 hektarů) nebude podporováno. Takových jsou ovšem v Irsku stovky, ne-li tisíce. Co budou tito tradiční farmáři dělat, nikdo neví. A tak je mnoho Irů na vládu velmi rozezleno. „Dělají si, co chtějí, a lidí se na nic neptají.“ – „Proč je tedy volíte?“ zeptal jsem se. – „Lidi jsou jak ovce...“ posteskl si chlapík, od kterého jsem si půjčoval kolo, a pak dodal: „že jsme se vyslovili proti přijetí nových zemí do unie, to nebylo míněno jako nedůvěra vůči vám, ale měl to být políček naší zpanštělé vlády, která pochlebují bruselským byrokratům a nenaslouchá vlastním občanům.“ Znělo to trochu jako výmluva, ale jádro bude pravdivé. Totéž mi nezávisle na sobě řeklo více lidí. Na dně těch stesků jsem vycítil obavu o tradiční hodnoty, jejichž základ je na venkově. Rodinné usedlosti se dědily z otce na syna a tomu se zdá být pomalu konec.

Přes pozvolný ústup tradic jsou však stále o nedělich katolické kostely v Irsku plné a ne všechny hospody jsou nenávratně zkažené. Jako balzám po bolestných zjištěních na mne zapůsobilo posezení ve zšeřelém pubu Hargadon Bros ve městě Sligo. Interiér snad 200 let starý, neuvěřitelná atmosféra, bar na užším konci oddělen jakýmsi pa-ravánem s dřevěnými sloupky a otočnými okénky, takže host zasedne, otevře okénko, objedná si pití a když nemá náladu zírat barmanovi pod ruce, okénko zase přivře a čte si noviny nebo klábosí se sousedem. Vůkol všelike harampádí, police léty zprohýbané, spousta šuplátek a vpravo vedle vchodu stůl štampastů, kteří vypadají, jako by sem přebrodili proti proudu času.

Ne všechno je tedy nenávratně ztraceno. Přesto poezie zvolna ubývá a vnucuje se otázka, co masivní proud investic provede s duchem téhle výjimečné země. Odolala nájezdům Vikingů, Normanů i krutostem Olivera Cromwella. Přestála léta anglického útlaku, v odlehlých oblastech se udržel prastarý keltský jazyk i písň, Irové si nedali vnutit protestantismus, nezlomil je ani šest let trvající hladomor, milion mrtvých a následný exodus těch, kdo přežili. Zbývá jen doufat, že duchovní integritu národa nenaruší ani náhlý vpád blahobytu, který je v jistém smyslu záluďnější a vražděnější než někdejší bída.

Asi tušíte, proč zrovna o tomhle píšu do Obecních novin. Zdá se, že mnohé fenomény, jež s sebou přináší dostatek prostředků při současném nedostatku respektu k dědictví minulosti, mají obecnou platnost a projevují se stejně ničivě a tupě kdekoli na světě. Stačí se porozhlédnout po dnešním historickém centru Prahy. Je pravda, že mnoho staveb bylo opraveno, některé kvalitně, ale mnoho jiných se změnilo v kastráty, ze kterých zbyla jen fasáda a někdy ani ta ne. Pražské historické centrum je od roku 1992 na seznamu lokalit světového kulturního a přírodního dědictví UNESCO. Tato organizace vydává každoročně seznam ohrožených míst World Heritage List In Danger. Praha tam zatím není, ale proslýchá se, že by to tak nemuselo zůstat...

Jaroslav Chuchlík

DNA bolestivé onemocnění kloubů

Lidově se dně říká také *pakostnice* nebo *podagra*. Bývá také nazývána nemocí králů, tedy lidí často holdujících dobrému jídlu a pití. Mnohdy však tato představa neplatí.

Je to porucha metabolismu, kdy se v krvi hromadí velké množství kyseliny močové. Tělo se kyseliny močové zbavuje močí, ale někdy se jí vytvoří tolik, že její hladina v krvi stoupá, její nadbytek krystalizuje a vytváří ostré krystalky, které se usazují v tkáních kolem kloubů a vytvářejí tuhé bolestivé uzly plné krystalků se zánětem a otokem. Bolest je to velice náhlá a postihuje obvykle palec dolní končetiny, může ale zasáhnout i klouby zápěstí, koleno, kotník nebo i patní kost.

Kyselina močová se v těle může hromadit řadu let, aniž by způsobovala nějaké potíže. Akutní záchvat *dny* se většinou objeví náhle, bez jakékoliv výzvy. *Dnou* trpí zhruba jeden ze sta mužů, ale může se vyskytnout i u žen, zejména po přechodu.

Příčiny, které vyvolávají záchvat *dny* nejsou dost jasné ale některé faktory riziko zvyšují. Mezi tyto faktory patří onemocnění v rodině, nadměrný příjem alkoholu, nezdravá výživa – zejména jídlo s vysokým obsahem purinů, choroby ledvin, ale také současné užívání léků typu diuretik, tedy léků močopudných.

Při akutním záchvatu je třeba vyhledat lékaře, který ztlumí bolest, ozřejmí diagnózu a doporučí další dietní opatření. Ta spočívají zejména v dostatečném přísunu tekutin, nejméně tři litry denně, aby se moč zředila a tím se snížila hladina kyseliny močové.

V jídelníčku je třeba zásadně omezit tuky, cukry, nadbytek bílkovin a zejména vynechat luštěniny, játra a vnitřnosti, ančovičky, ovesnou mouku, špenát, chřest, květák a houby. Naopak velice dobře působí rybí tuk, vitamíny C a E. Mnohdy je třeba počítat s dlouhodobou léčbou, která spočívá v užívání léků, které snižují hladinu kyseliny močové v krvi.

Na závěr je možno říci, že při dodržování zásad správné životosprávy a správném životním stylu je velká pravděpodobnost, že se této velice bolestivé kloubní chorobě, jejíž bolest je považována za jednu z nejkrutějších, vyhneme. raj-

